

2. Malyshkin A.N. Reserve for doubtful debts // Ukrainian accounting weekly "Debit-Credit", 2017. URL. Access mode: <http://dtkk.com.ua/debet/ukr/2001/17/17pr3.html>.

3. Reserve for doubtful debts URL, Access mode: <https://i.factor.ua/journals/nibu/2020/march/issue-23/article-107556.html>

4. "Doubtful" reserve: we dispel all doubts. URL, Access mode: <https://i.factor.ua/journals/nibu/2018/october/issue-80/article-39711.html>

ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ КОНКУРЕНЦІЇ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

І. В. КСЬОНЖИК, доктор економічних наук

Миколаївський національний аграрний університет

З моменту розв'язання щодо України російської агресії, сектор національної безпеки та оборони трансформується, і документи стратегічного планування піднімають питання щодо необхідності розсекречення оборонних закупівель та зміни підходів до захисту державної таємниці в цілому. Основним шляхом до цього є прийняття Закону України "Про оборонні закупівлі", в якому прописані нові підходи до планування державних оборонних закупівель.

Він спрямований на врегулювання порядку забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення, створення конкурентного середовища та запобігання корупції у сфері оборонних закупівель, розвитку добросовісної конкуренції, а також ефективного та прозорого планування, реалізації і контролю за оборонними закупівлями [1].

Впровадження Закону України «Про оборонні закупівлі» також продиктоване необхідністю гармонізації законодавства України у сфері оборонних закупівель з положеннями Директиви 2009/81/ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, наближенням до стандартів НАТО і ЄС, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [2].

При розробці цього законодавчого акту вперше в історії сектору безпеки і оборони України законотворчий процес відбувався прозоро із залученням усіх ключових зацікавлених сторін.

Законом передбачені певні особливості, зокрема, запроваджено сучасні та удосконалені існуючі види закупівель:

- закрыта закупівля (закупівля становить державну таємницю);
- спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель (під час дії особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної

безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ, не становлять державну таємницю);

- спрощений відбір без застосування електронної системи закупівель (як виняток, під час дії правового режиму воєнного стану) [3].

Запроваджено нові критерії оцінки пропозицій учасників закупівель, такі як рівень забезпечення життєвого циклу (гарантійне та сервісне забезпечення), вартість життєвого циклу, локалізація виробництва та коефіцієнт ефективності [4].

При цьому слід зауважити, що, на відміну від старої системи закупівель продукції оборонного призначення за державним оборонним замовленням, усі види запроваджених Законом процедур закупівель є конкурентними, навіть ті, що проводяться таємно. Окрім лише тих випадків, коли відбувається закупівля в єдиного постачальника, яка матиме окреме, ретельне регулювання, щоб мінімізувати корупційні ризики.

Крім того, у замовників залишаються опції застосовувати відкриті торги та закупівлі за рамковими угодами, а також переговорну та нагальну переговорну процедуру закупівлі згідно з Законом про публічні закупівлі.

Закон забезпечує відкритість процедур оборонних закупівель, суттєво підвищує прозорість їх планування, вводить дієвий демократичний цивільний контроль і нагляд. Для цього замість закритого Реєстру виробників продукції, робіт і послуг оборонного призначення, закупівля яких становить державну таємницю, запроваджується відкритий реєстр та конкурентні процедури під час всіх видів закупівель.

Слід зазначити, що більшість запроваджених у Законі положень (норм) є абсолютно новими та створюють передумови для наближення України до сучасних світових стандартів. Але надзвичайно важливо, щоб усі положення, закладені в Закон, були якісно реалізовані через підзаконні акти Уряду, що визначають процеси в деталях [5].

Прийняття даного закону створить правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення для потреб оборони та, забезпечуючи ефективно й прозоре здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері оборонних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції, задовольняє основні вимоги законодавства Європейського Союзу на рівні основоположних засад та принципів закупівель, а також включає положення, що гарантують результативність України на шляху до гармонізації законодавства з європейськими практиками [4].

ЛІТЕРАТУРА

1. Голота О. П. Нормативно-правове забезпечення як підсистема організаційно-економічного механізму функціонування системи державних оборонних закупівель. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7882> (дата звернення: 18.05.2021).
DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.67

2. Directive 2009/81/EC of the European Parliament and of the council of 13 July 2009. URL : <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>

3. Про оборонні закупівлі: Закон України від 17.07.2020 № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20> (дата звернення: 19.05.2021).

4. Панаїотіді С. Інтерв'ю із заступницею Міністра Мінекономіки щодо ключових змін в Законі про оборонні закупівлі. URL: https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivli/zakupivli_oborony/interv-iu-iz-zastupnytseiu-ministra-minekonomiky-shchodo-kliuchovykh-zmin-v-zakoni-pro-oboronni-zakupivli/

5. Висновок до проекту Закону України від 15.11.2019 № 2398, «Про оборонні закупівлі» URL : <https://ips.ligazakon.net/document/XI00754A?an=5&scop=806=1414>

ЕКОНОМІЧНО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ В ЕКОНОМІЦІ

В. О. ЛУПАШКО, здобувач рівня вищої освіти*

Одеський фаховий коледж економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу

Фінансовий успіх підприємства, його місце на ринкову значною мірою залежить від правильної стратегії поведінки. Для вибору раціональних варіантів управління підприємством необхідно прогнозувати можливі ситуації, впливати на них, спрямовуючи його господарську діяльність на досягнення поставленої мети. Виконувати раціональне управління всією економіко-виробничою системою з урахуванням змін кожного виду елементів, вирішення конфліктних ситуацій без застосування економіко-математичних методів неможливо.

Широке використання математичних методів є дуже вдалим напрямом удосконалення економічного аналізу, який підвищує ефективність діяльності підприємств та їхніх підрозділів. Основними причинами швидкого поширення методів економіко-математичного моделювання є різке ускладнення сучасності економічної практики, викликане високим рівнем розвитку виробництва, зростання темпів науково-технічного процесу, вимогами підвищення ефективності використання природних ресурсів.

Тематику економіко-математичних методів, їх змістовна суть та сфера застосування є дуже популярною як в зарубіжних так і у вітчизняних науковців. Перед дослідником чи людиною, яка планує займатися підприємницькою діяльністю, на першому етапі постає найважливіша задача – це вибір економіко-

* Науковий керівник – викладач Р. П. Подолян